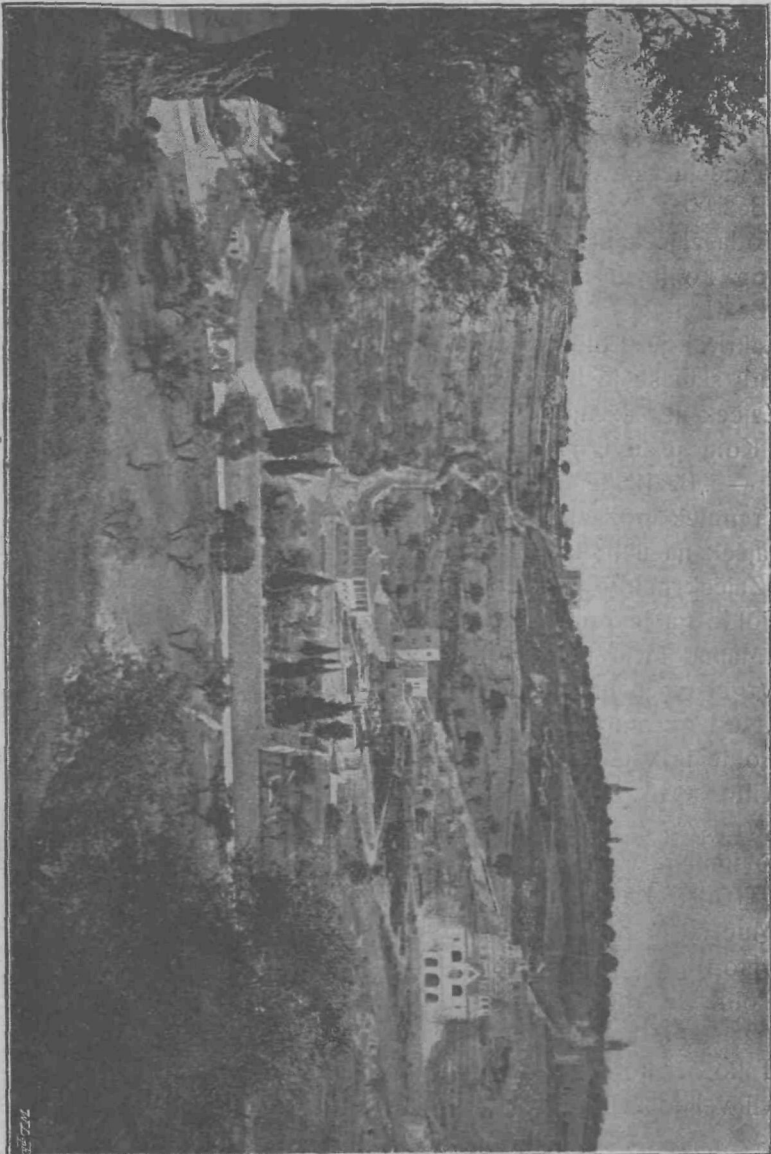

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Skrivnosten strah je napolnjeval moje srce ob zavesti, da sem na najsvetejšem kraju zemlje; na mestu, kjer je stopala noga Gospodova; na mestu, ki ga je močila njegova odrešilna kri. Seveda vam moje okorno pero ne bo moglo opisati Jeruzalema, kot bi ga rado moje srce; vendar pa upam, da bodo vaša nedolžna srca dodala vaši domišljiji, kolikor bo v nedostajalo popisu.

Ojjska gora.

Opišem vam Jeruzalem v onem redu, kot vam stopa pred duhovne oči, ko se učite v šoli Zgodbe svetega pisma. Da si boste mogli Jeruzalem še bolje predočiti, pohitite z menoj vunkaj iz Jeruzalema proti solnčnemu vzhodu. Ko pridemo pri vratih sv. Štefana iz mestnih ulic, stoji pred nami Oljiska gora. Tjagor se napotimo! Ker smo urni, bi lahko dospeli do vrha v pol ure. Toda mi ne gremo zazdaj na vrh, temveč se ustavimo na sredi pota: prav na kraju, kjer je stal Gospod z apostoli, ko je gledal na Jeruzalem in je jokal nad njim.

Še zdaj stoji na onem kraju katoliški samostanček s kapelico, ki je v njej nad oltarjem podoba zgodbe, ki se je vršila ondi.

Tudi mi se tu ustavimo in se obrnimo proti zahodu na mesto Jeruzalem. Krasno stoji pred nami, razprostrt po gričih in brdih, kot bi bil raz-

Omarjeva mošeja.

stavljen po položni strehi gor do slemena. Po jutrovski šegi zidano mesto, s hišami brez streh, je videti kot nepregledna skupina apnenic, med katerimi se dvigajo kupole templjev in cerkvâ, zvoniki in turški minareti.

Med Oljisko goro in mestom Jeruzalemom je dolina Jozafat, imenovana po kralju Jozafatu, ki je ondi pokopan.

Dolina Jozafat se vzpenja pičle pol ure dokaj strmo od juga proti severu. Na sever se vednobolj zožuje, in pri nas bi jo imenovali prej „graben“ kot dolino. Po njej drvi ob deževju svojo vodo potok Cedron, ki ga pa zdaj v septembru ni bilo niti kapljice. Ob mostičku čez strugo je mala starodavna kamenita stavba: grob nepokornega in upornega Absaloma, sina Davidovega. Še dandanašnji vrže vsak Jud mimo grede kamen na njegov grob in pripoveduje svojemu sinu zgodbo tega nehvaležnega sina.

Na zahodu nad dolino Jozafat se dviga v zmerni višini gora ali bolje rečeno grič Morija, kjer je stal nekoč Salomonov tempelj.

Vrhu griča je dokaj velika, obzidana ravnina. Sredi nje stoji — prav na mestu Salomonovega templja — zdaj turška molilnica, Omarjeva mošeja. Sezuti smo si morali obuvala, preden smo smeli vstopiti v to prelepo stavbo z veličastno kupolo. V svoje molilnice hodijo namreč Turki bosí, toda s pokrito glavo; ravno narobe kot mi katoličani v svoje cerkve. Nekaj posebnega je v Omarjevi mošiji velika naravna, živa skala, na sredi, kroginkrog ograjena. To je vrh gore Morije, kjer je — po izročilu — hotel darovati Abraham svojega sina Izaka; kraj, kjer je stal v Salomonovem templju darilni oltar. Ko sem stopal po tem turškem svetišču, stopile so mi živo pred oči zgodbe, ki so se vršile na tem svetem kraju. V duhu sem gledal Marijo, ki je prinesla dete Jezusa darovat na ta kraj, in poslušal sem govoriti starčka Simeona, z božjim Detetom v naročju: „Zdaj spustiš svojega služabnika,

Omarjeva mošeja z bližnjimi poslopji.

Gospod, po svoji besedi v miru, ker so videla moje oči tvoje zveličanje.“ Tu sem gledal v duhu dvanajstletnega Jezusa med pismouki; tu kot učenika, gorečega za čast hiše svojega Očeta, izganjati menjalce in kupčevalce iz templja. Na tem kraju je Jezus namazal z blatom oči sleporojenega in ga je poslal umiti se v spodaj ležečo kopelj Siloe. Tu se je vrstil pred mojo dušo oni slavnostni izprevod, ko je Jezus prijezdil sèm od Betanije cvetno nedeljo med slavoklici množice skozi „zlata“ vrata na tempeljsko goro. Tu pri „zlatih“ vratih slišim Petra govoriti hromemu revežu: „Zlata in srebra nimam, kar imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa nazareškega vstani in hodi.“ Tu čujem tudi hrup in vrišč, ko vlečejo angelskega mladeniča, sv. Štefana, iz templja skozi ta vrata tjadol v dolino Jozafat, kjer ga razdraženi Judje pobijejo s kamenjem. „Gospod, ne prištevaj jim tega greha!“ Zdi se mi, da še čujem te poslednje njegove besede.

Premišljevanje teh svetih zgodb pretrese človeka, ko se spomni, da je ta od nekdanj tako sveti kraj v oblasti Turkov-nevernikov. Kako ponižanje izvoljenega ljudstva in njegovega največjega svetišča! Kjer so se v stari zavezi darovale daritve edinopravemu Bogu, kjer je sam Sin božji razodeval svoj zveličalni nauk in ga potrjeval s čudeži: ondi zdaj mrmra svoje molitve moslemin in časti svojega Alaha in Mahomeda, in „izvoljeno“ judovsko ljudstvo, ki ga je zdaj v Jeruzalemu še do petdesettisoč, ne sme niti stopiti na prostor, kjer je stalo njegovo svetišče. In kdo jim brani? Turški sultan, najzadnejši in najzanimnejši vladar na svetu. Videli smo v Jeruzalemu njegove vojake, zanemarjene in raztrgane, in ko sem maševal pri jaslicah v Betlehemu, mi je stal ob strani turški vojak, sicer s puško na rami, toda bosi h nog. Tako reven vladar je zdaj gospodar Judov v Sv. deželi! „Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!“ Ta klic se grozovito izvršuje nad potomci morilcev Gospodovih.

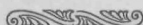
To tuje gospodstvo nad svetim mestom Jude bridko peče. Vsak petek se zbirajo doli pod tempeljsko goro, kjer je po izročilu še nekaj zidu iz Salomonovih časov. Tam se naslanjajo na to zidovje in solznih oči molijo svoje žalne molitve radi razdejanega svetišča, radi pomorjenih duhovnikov in razkropljenega ljudstva in prosijo Boga, da jim vrne prejšnjo moč, slavo in veličastvo.

Ko se vzdramimo iz premišljevanja teh svetih zgodb, obrnemo svoj pogled na severno stran od templjevega trga. Ondi zapazimo večjo kamenito stavbo prav blizu mestnega obzidja. To je: cerkev sv. Ane. Bilo je Malega šmarna dan popoldne, ko me je privedla pot v to cerkev. Ko si ogledam cerkev in tudi prijazno kapelico pod cerkvijo, kjer bi naj bila po izročilu rojena Marija Devica, pokleknem v klop in priporočim sv. Ani naše slovenske matere. Tedaj pristopi k oltarju mašnik s strežniki, in kmalu zadone po visoki in prostrani cerkvi slovenske litanije Matere božje. Prvič, odkar stoji Jeruzalem, se je v njem razlegala mila slovenska Marijina pesem: „Marija, k Tebi uboge reve“ in „Zapojmo na glas Mariji na čast.“ Šentjernejski gospod župnik je bil, ki je v sporazumu z ondotno duhovščino zapel prve lavretanske litanije v našem milem jeziku v jeruzalemskem mestu. Prelepo je naše slovensko petje, toda v tujem in tako svetem kraju in med tujimi ljudstvi ti pa sega še mnogo globlje v srce kot doma.

Ko pridemo iz cerkve, dobimo pred cerkvijo velik kolobar: bilo je 37 godcev-gojencev, ki so pod vodstvom duhovnika spretno piskali in krepko pritiskali svoje koračnice.

Ravno nasproti cerkve sv. Ane je pa vhod s znano vam ovčjo kopeljo, Betzajdo imenovano. Ondi je ozdravil Jezus 38 letnega bolnika. V lopi pred kopeljo je v različnih jezikih popis tega evangelijskega dogodka, in nas romarje je silno razveselilo, ko smo našli med drugimi tudi tablico s slovenskim besedilom. Do vode v kopelji se pride po zvitih in ozkih stopnicah. Dokaj globoko pod zemljo je precejšnja vodna zaloga. Zaupno sem se dotaknil in pomočil z vodo, v katero je prihajal svojčas angel z nebes in ji dajal zdravilno moč, da je vsak, kdor je stopil prvi za angelom

vanjo, bil ozdravljen od vsakršne bolezni. Posebno sem se spominjal ondi naših bolnikov in svojih prijateljev, ki trpe na protinu in ječe, kot so kdaj različni bolniki na tem čudeznem kraju.

O milanski stolnici.

Živila je na Laškem v mestu Milanu bogata, sila bogata gospa. Ta je baje sezidala s svojim ogromnim premoženjem krasno milansko stolnico. Vsaj pravljica hoče vedeti tako. Čujmo, kaj pravi:

Ker ni imela bogatašinja ne potomcev, niti sorodnikov, je jela misliti, kam z bogastvom. In kanila ji je modra misel v glavo. Pokliče skupaj vse stavbenike-umetnike tedanjega časa in jim ukaže delati načrte za stavbo, kakršno zasluži le nebeška Kraljica. Ko so dovrševali stavbeniki načrte, so jih poklanjali gospe, a nobeden ji ni bil povolji. Boječe se naposled približa zadnji umetnik — in njegov načrt je bil sprejet.

Po tem načrtu se je gradil božji hram iz samega rezanega belega marmorja. Gospa je razsipala z zlati, in delo je šlo hitro kvišku. Mojster načrta je zvesto tekal po odrih, da se je vršilo vse prav; in zraven je snoval načrte še za lepšo stavbo.

Ko je bilo poglavitno delo dokončano, je šel stavbnik h gospe in je rekel: „Dovršil sem svoje delo, v tvoje roke izročam delo svojega uma.“

Gospa ga je pa naglo vprašala: „Mojster, ali imaš morda misel, graditi kje še lepšo stavbo?“

Stavbenik odgovori: „Da, še eno lepšo svetišče zgradim božji Kraljici.“ V hipu se zmrači gospe obraz, pokliče služabnike in jim ukaže, umoriti umetnika. Pravisti trenotek pa, ko je odletela stavbenikova glava, se je izpremenila gospa v ostudno kačo in se omotala na izzidek na oboku nove milanske stolnice.

Tamgori na pomolu je ždela mnogo mnogo let. Nihče ni videl ostudne prikazni gori na stropu. Pripetilo se pa je, da je šel neko jutro neki vojak k sveti maši v stolnico. Pobožno je pokleknil, molil in sledil maši. Po daritvi se je pa ozrl po stropu — in kaj je ugledal? Ostudna kača je stezala vrat proti njemu in slednjič izpregovorila: „Ako hočeš osrečiti sebe in mene, pridi vsak dan skozi celo leto k sveti maši in rešil me boš; za to ti ne bom ostala dolžna.“

Vojak je šel domov in je prihajal vsako jutro k daritvi božji — in glej čudo: Kača na stropu se je izpreminjala od dne do dne bolj v deklico. Ko je bil vojak pri sveti maši predzadnji dan, je bila iz kače že popolna ženska.

Zadnji večer je legel vojak v skrbeh in strahu. E, pa posijalo je drugo jutro, in vojak se je napotil k sveti maši, da reši zakleto gospo. Ko pa je stopal po ulici, je ugledal nenadoma, da mu prihajajo nasproti oče, mati in brat. Veselo pohiti k njim, čudeč se, da so ga prišli vendar enkrat obiskat.